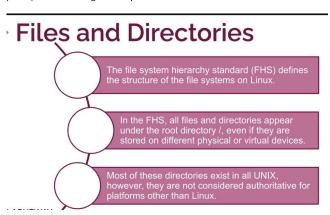
Linux 4 Pre-Class + In-Class

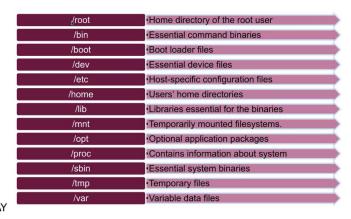
20 Kasım 2022 Pazar 22:18

FHS: File System Hierarchy / forward slash pwd: present working directory

Dosya sisteminde bir hiyerarşi var.

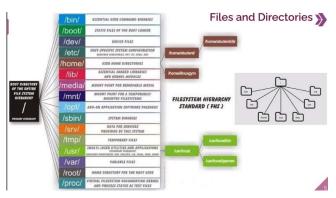
Linux un hiyerarşisinde en tepede kök dizini vardır / ile gösterilir.

/ işaretiyle başlıyor ve altında bu klasörler var.

Farklı distro da birkaç ilave klasör olabilir. Turkuaz olanlar link (bağlantı), mavi olanlar ise klasörler.

/bin/ (binaries) Linux un içerisindeki tüm komutlar, tüm yazılım bir dosyadan ibaret. Bütün komutlar python daki bir program gibi, bir program halinde yazılmış ve run edilebilen bir dosya olarak /bin/ altında duruyor.

binaries altına gidip ls dediğimizde kullandığımız komutları görüyoruz. Biz bir komutu girdiğimizde gelip bu klasör altında arama yapıyor.

/boot/

/dev/ device files . klavye, mouse vs.

ubuntu@ip-172-31-29-23:																
autofs		initctl	Loop4	null	root	tty	tty16	tty24	tty32	tty40	tty49	tty57	tty8	urandom	vcsal	vcsu3
block	dma_heap	input	loop5	nvram	rtc	tty0	tty17	tty25	tty33	tty41	tty5	tty58	tty9	vcs	vcsa2	vcsu4
btrfs-control	ecryptfs	kmsg	Loop6	port	rtce	tty1	tty18	tty26	tty34	tty42	tty50	tty59	ttyS0	vcs1	vcsa3	vcsu5
char	fd	Log	loop7	ppp	shm	tty10	tty19	tty27	tty35	tty43	tty51	tty6	ttyS1	vcs2	vcsa4	vcsu6
console	full	loop-control	mapper	psaux	snapshot	tty11	tty2	tty28	tty36	tty44	tty52	tty60	ttyS2	vcs3	vcsa5	vfio
core	fuse	loope	mcelog	ptmx	snd	tty12	tty20	tty29	tty37	tty45	tty53	tty61	ttyS3	vcs4	vcsa6	vga_arbit
сри	hpet	loop1	mem	pts	stderr	tty13	tty21	tty3	tty38	tty46	tty54	tty62	ttyprintk	vcs5	vcsu	vhost-net
cpu_dma_latency	hugepages	loop2	mqueue	random	stdin	tty14	tty22	tty30	tty39	tty47	tty55	tty63	udmabuf	vcs6	vcsul	vhost-vso
cuse	hwrng	loop3	net	rfkill	stdout	tty15	tty23	tty31	tty4	tty48	tty56	tty7	uinput	vcsa	vcsu2	xen

cihalara ait dosyaların tutulduğu klasördür. (usb dosyaları olabilir. yazıcıya ait dosyalar olabilir. komutların logları tutuluyor.)

/etc/ (etsi diyoruz) server kurulduktan sonra onun işletilmesine yönelik konfigürasyon dosyaları bu klsörün altında bulunur.

örneğin passwd dediğimiz dosya Linux üzerindeki kullanıcıları kontrol ettiğimiz dosyadır.

/home/ klasörü Linux üzerindeki kullanıcılara çalışma alanı sağlamak için kullanılan bir klasördür. Örneğin Devops çuya bir kullanıcı açılır ve normal bir user olarak kendi home klasörünü kullanır.

/lib/ libraries sistem komutlarının çalışırken bir kütüphaneye ihtiyaç duyduğu zaman (binaires ve sbinaries i şişirmemek için) kullanması içindir. modüller burada tutulur ve ihtiyaç olduğunda çağrılır.

/media/ bir cihaz bağladığınızda oluşturulan dosyalar bu klasörde tutulur.

/mnt/ (mount) dosya sistemi bağlayacağımız zaman bu klasörün altında bağlıyoruz. AWS derslerinde göreceğiz.

/opt/ bir yazılımla ilgili ilave paketler indireleceği zaman bunun altına indirilir. Buradan nereye kopyalanacaksa oraya gönderilir.

/sbin/ bin den farkı sistemin kullandığı komutlar bunun altında durur. Cihazın kendi kendine çalıştırdığı komutlar.

/srv/ karşımıza çıkacak bir şey değil.

/tmp/ gün sonunda sileceğimiz geçici dosyalar burada tutulur. Buradaki dosyalar Şirketin politikasına göre ne sıklıkta silineceği belirlenir.

/usr/ birden fazla kullanıcının kullandığı, uygulamalar ve paketlerle ilgili kütüphaneler, dosyalar, binarylerin bulunduğu yer burasıdır. her user a ait home olmasına rağmen burası genel kullanıma yönelik bir home klasörü gibidir.

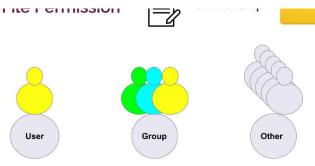
/var/ variable data dosyaları. loglarda burada tutuluyor. bazı kütüphaneler de burada tutuluyor.

/root/ önemli. normal kullanıcı olarak home u kullanırız. admin ise kendine ait bir home klasörü vardır. bu da root tur.

/proc/ process lerle ilgili. çok fazla işlem yapmayacağız. sanal dosya sistemidir.

Devops mühendisi olarak en fazla haşir neşir olacağımız klasörler bin, sbin, stc, home, mnt, var, (altındaki log soyaları) opt.

Linux te bir dosya veya klasörümüz varsa bunlarla etkileşim içerisine girebilecek üç tür kullanıcı varıdr:

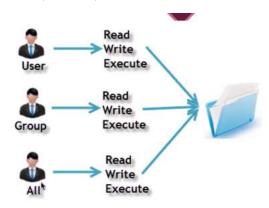
User: dosyayı oluşturan kişi otomatik olarak user olarak atanır. O dosyay primary (dahil olduğunuz öncelikli grup) bu dosyaya group olarak atanır. Bu group ve user dışında kalanlar da Other olarak kimliklendirilir.

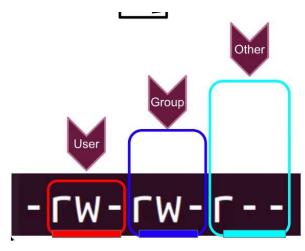
Örn; apartmanın dairesine girmeye yetkili user. Apartmana girebilen kişiler Group. Bir de tamir için gelen bir tamirci ya da bir kurye Other olarak örneklendirilebilir.

Bir de kullanıcıların dosyayla nasıl etkileşime geçeceği fiiller var. Okuma, yazma, koşturma.

Root bütün yetkilere sahiptir.

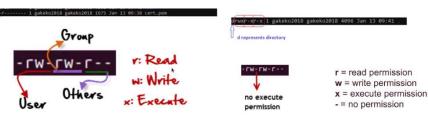

en baştaki obje tiplerinden üçünü bilmeliyiz:

- "-" sıradan dosyalar
- "d" directory (klasör)
- "l" turkuaz renkle belirtilen linkler

chmod komutuyla izin modlarını değiştiririz:

```
buntu@ip-172-31-29-23: $ chmod
 uguntuglp-1/2-31-29-23: 5 cmmod ---help
Usage: chmod [OPTION]... MODE[,MODE]... FILE...
or: chmod [OPTION]... OCTAL-MODE FILE...
or: chmod [OPTION]... --reference=RFILE FILE...
Change the mode of each FILE to MODE.
With --reference, change the mode of each FILE to that of RFILE.
    -c, --changes like verbose but report only when a change is made

#f, --silent, --quiet suppress most error messages
-v, --verbose output a diagnostic for every file.
       F, --silent, --quiet suppress most error messages
-v, --verbose output a diagnostic for every file processed
--no-preserve-root fail to operate recursively on '/'
--reference=RFILE use RFILE's mode instead of MODE values
--help display this help and exit
--version output version information and exit
 GNU coreutils online help: <https://www.gnu.org/software/coreutils/>
Report any translation bugs to <a href="https://www.gnu.org/software/coreutils/">https://www.gnu.org/software/coreutils/chmod>
Full documentation <a href="https://www.gnu.org/software/coreutils/chmod">https://www.gnu.org/software/coreutils/chmod>
or available locally via: info '(coreutils) chmod invocation'
ubuntu@ip-172-31-29-23: $
```

chmod komutu standart olarak şu şekilde çalıştırılır:

```
ubuntu@ip-172-31-29-23: $ ls -l
total 8
                                                    0 Nov 21 19:15 file1
0 Nov 21 19:15 file2
 -rw-rw-r-- 1 ubuntu ubuntu
-rw-rw-r-- 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 19:15
drwxrwxr-x 2 ubuntu ubuntu 4096 Nov 21 19:15
drwxrwxr-x 2 ubuntu ubuntu 4096 Nov 21 19:15
drwxrwxr-x 2 ubuntu ubuntu 4096 Nov 21 19:15
ubuntu@ip-172-31-29-23: $ chmod u=---,g=---,o
ubuntu@ip-172-31-29-23: $ ls -l
ubuntu@ip-172-31-29-23: $
```

Alternatif olarak şu şekillerde de çalıştırılır:

```
ubuntu@ip-172-31-29-23: $ chmod u=rw,g=r,o=r file1
  ubuntu@ip-172-31-29-23: $ ls -l
 total 8
Total 8
-rw-r--r-- 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 19:15 file1
-rw-rw-r-- 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 19:15 file2
drwxrwxr-x 2 ubuntu ubuntu 4096 Nov 21 19:15 folde
drwxrwxr-x 2 ubuntu ubuntu 4096 Nov 21 19:15 folde
ubuntu@ip-172-31-29-23: $ chmod ugo=rw file1
ubuntu@ip-172-31-29-23: $ ls -l
 -rw-rw-[1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 19:15 file1 -rw-rw-r- 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 19:15 file2 drwxrwxr-x 2 ubuntu ubuntu 4096 Nov 21 19:15 folde drwxrwxr-x 2 ubuntu ubuntu 4096 Nov 21 19:15 folde
 ubuntu@ip-172-31-29-23: $
```

üç gruba yanı yetkiyi vereceksek chmod a= diyerek komut verebiliriz.

```
ubuntu@ip-172-31-84-160:~$ chmod
ubuntu@ip-172-31-84-160:~$ ls -l
rwxrwxrwx 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 19:28 file1
rwxrwxrwx 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 19:28 file2
rw-rw-r-- 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 19:28 file3
ubuntu@ip-172-31-84-160:~$ |
```

dosya rengi yeşile döndü çünkü koşturma yetkisi aldı. herhangi bir kişiye excecute yetkisi verilirse yeşil renge döner.

Şu şekilde kullanıcılara yetki verip alabiliriz:

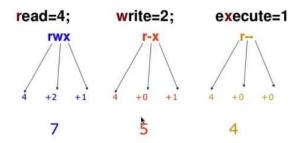
```
ubuntu@ip-172-31-29-23: $ chmod u+w,o-r,g-r file2
ubuntu@ip-172-31-29-23: $ ls -l
 total 8
Total 8
-rwxrwxrwx 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 19:15 file1
-rw----- 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 19:15 file2
drwxrwxr-x 2 ubuntu ubuntu 4096 Nov 21 19:15 folds
drwxrwxr-x 2 ubuntu ubuntu 4096 Nov 21 19:15 folds
ubuntu@ip-172-31-29-23: $ chmod g+w,o+x file2
ubuntu@ip-172-31-29-23: $ ls -l
  total 8
   rwxrwxrwx 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 19:15 file1
```

```
drwxrwxr-x 2 ubuntu ubuntu 4096 Nov 21 19:15
drwxrwxr-x 2 ubuntu ubuntu 4096 Nov 21 19:15
ubuntu@ip-172-31-29-23: $
 ubuntu@ip-172-31-29-23: $ 📱
```

İzin vermeyi kolaylaştırmak için bu yetkilere numara verilmiştir. Read = 4

Write = 2

Execute = 1

chmod 700 komutu verdiğimizde; userr için bütün izinler, groups ve others için hiçbir izin vermemiş

```
buntu@ip-172-31-84-160:-$ cd lessons
buntu@ip-172-31-84-160:-$ cd lessons
buntu@ip-172-31-84-160:-\/lessons$ touch cas.txt
buntu@ip-172-31-84-160:-\/lessons$ ls -1
orw-rw-r- 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 20:09 cas.txt
duntu@ip-172-31-84-160:~/lessons$ chmod 700 cas.txt
duntu@ip-172-31-84-160:~/lessons$ ls -l
 rwx----- 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 20:09 cas.txt
buntu@ip-172-31-84-160:~/lessons$
```

hocayla birlikte interaktif olarak lessons klasörü ve içinde cas.txt file oluşturduk. cas.txt için chmod 700 komutu verdik.

diğer dosyaları da sırasıyla oluşturup izinlerini değiştirdik:

```
otal 0
                                                        ubuntu ubuntu 0 Nov 21 20:09 cas.txt
ubuntu ubuntu 0 Nov 21 20:12 html.txt
ubuntu ubuntu 0 Nov 21 20:15 jaya.txt
ubuntu ubuntu 0 Nov 21 20:15 js.js
ubuntu ubuntu 0 Nov 21 20:16 k.txt
ubuntu ubuntu 0 Nov 21 20:16 l.txt
```

aşağıdaki komutla referans göstererek chmod komutunu kullanabiliriz: chmod --reference=cas.txt js.js

```
-reference=cas.txt js.js
otal 0
                       --- 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 20:09 cas.txt
--- 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 20:12 html.txt
rwx 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 20:15 java.txt
--- 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 20:15 js.js
--x 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 20:16 k.txt
r-- 1 ubuntu ubuntu 0 Nov 21 20:16 l.txt
```

Ping & SSH Command

İki server arasında bağlantı olup olmadığını kontrol ettiğimiz komut ping komutudur.

ping host-name/IP ping 54.93.34.220

her seferinde 64 bytes bir paketi karşı taraftaki ip adresini verdiğimiz sunucuya gönderiyor ve gelen geri bildirime göre bağlantı olup olmadığını kontrol ediyoruz.

ping i bir kere yaptığımızda sonsuz döngüye girer ancak c ile (count) sayı verdiğimizde o sayı kadar gönderir.

google.com a ping atalım:

döngüyü ctrl + c ile durdururuz.

```
ogle.com ping statistics -
ckets transmitted, 3 received, 0% packet loss, time 2003ms min/avg/max/mdev = 1.406/2.090/3.381/0.912 ms
```

ping -c 3 diyerek üç kere ping atmasını istedik.

The ping command resolves the domain name into an IP address and starts sending ICMP packages to the destination IP. If the destination IP is reachable it will respond back and the ping command prints a line that includes the following fields:

- The number of data bytes. The default is 56, which translates into 64 ICMP data bytes 64 $\,$ bytes The IP address of the destination from $\,$...
- The ICMP sequence number for each packet. icmp_seq=1 The Time to Live. ttl=53 $\,$
- The ping time, measured in milliseconds which is the round trip time for the packet to reach the host, and for the response to return to the sender. - time=41.4 ms

By default, the interval between sending a new packet is one second.

The ping command will continue to send ICMP packages to the Destination IP address until it receives an interrupt. To stop the command, just hit the Ctrl+C key combination.

ssh komutu:

ssh protokolü bir server a bağlanmak için en güvenli yollardan birisidir.

Şirkette hiçbir zaman kullanmadığınız takdirde hiçbir portu açık bırakmayın. özellikle ssh portunu.

Ssh portu 22 yi hiçbir şirkette açık bulamazsınız. Hiçbir sanal makinamızı server ımızı dış dünyaya açmayız. Hep bir security grup arkasında bulunur.

Biz windows makinada sanal makinadaki Linux a ssh portu 22 ile bağlanıyoruz.

```
ssh stands for "Secure Shell"
   It is a protocol used to securely connect to a remote server/system.
ssh user@host(IP/Domain_name)
```

```
ssh -i cert.pem ec2-user@54.93.34.220
                    u want to continue connecting (yes/no)? yes
ently added '54.93.34.220' (ECDSA) to the list of known hosts
       //aws.amazon.com/amazon-linux-2/
mage(s) needed for security, out of 13 available
mudo yum update" to apply all updates.
```

CLARUSWAY

wget komutu

web den dosya indirmek için kullanılan komuttur.

wget -O latest-hugo.zip https://github.com/gohugoio/hugo/archive/master.zip

bu şekilde kullanılır.

dosya rengi kırmızı; zip lenmiş dosyalar da kırmızı renkle gösterilir.

curl komutu:

örneğin bir web sitesinin kaynak kodlarını çekmeyi sağlar..